

Primer pismenog ispita iz celog gradiva

FIZIČKA HEMIJA II

Studijski programi Diplomirani hemičar i Profesor hemije

šk. 2011./2012.

1. Neka atom ili molekul emituje kvant energije $h\nu$ pri prelazu između energetske nivoa diskretnih vrednosti energije E_1 i E_2 . Ako se energija atoma smanjuje za $\Delta E = E_2 - E_1$ tada on emituje zračenje frekvencije:

a) $\nu = h c \Delta E$ b) $\nu = \frac{\Delta E}{h}$ c) $\nu = \frac{\Delta E}{hc}$

Zaokružiti tačan odgovor.

2. U vidljivoj oblasti spektra, talasne dužine ljubičaste, žute i crvene svetlosti nalaze se u sledećem međusobnom odnosu:

a) $\lambda_{\text{žuta}} < \lambda_{\text{crvena}} < \lambda_{\text{ljubičasta}}$ b) $\lambda_{\text{ljubičasta}} < \lambda_{\text{žuta}} < \lambda_{\text{crvena}}$ c) $\lambda_{\text{crvena}} < \lambda_{\text{žuta}} < \lambda_{\text{ljubičasta}}$

Zaokružiti tačan odgovor.

3. Fotoelektričnim efektom potvrđuje se

- a) korpuskularna priroda   b) talasna priroda
elektromagnetnog zračenja. Zaokružiti tačan odgovor.

4. Termska oznaka stanja za elektronsku konfiguraciju osnovnog stanja atoma Na je:

a) $^2S_{1/2}$ b) $^3S_{1/2}$ c) $^2P_{1/2}$ d) $^1P_{3/2}$

Zaokružiti tačan odgovor. Redni broj Na je 11.

5. M_{α} linija karakterističnog rendgenskog spektra nastaje prelazom elektrona

- a) sa nivoa sa $n = 5$ na nivo sa $n=2$
b) sa nivoa sa $n = 4$ na nivo sa $n=3$
c) sa nivoa sa $n = 6$ na nivo sa $n=2$

gde n označava glavni kvantni broj. Zaokružiti tačan odgovor.

6. Za jednodimenzionalne sisteme, tj. kada se čestica mase m i ukupne energije E kreće u jednoj dimenziji, hamiltonijan H ima oblik:

a) $H = -\frac{\hbar^2}{m^2} \frac{d^2}{dx^2} + V(x)$ b) $H = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d}{dx} - V(x)$ c) $H = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2}{dx^2} + V(x)$

gde $V(x)$ predstavlja operator potencijalne energije. Zaokružiti tačan odgovor.

7. Redni broj ugljenika je 6.

- a) Elektronska konfiguracija molekula C_2 je $1\sigma^2 2\sigma^{*2} 3\sigma^2$ i molekul C_2 je dijamagnetičan
b) Elektronska konfiguracija molekula C_2 je $1\sigma^2 2\sigma^{*2} 1\pi^4$ i molekul C_2 je paramagnetičan
c) Elektronska konfiguracija molekula C_2 je $1\sigma^2 2\sigma^{*2} 1\pi^4$ i molekul C_2 je dijamagnetičan

Zaokružiti tačan odgovor. Napomena: radi se o molekulske-orbitalnoj teoriji i osnovnom stanju molekula C_2 .

8. Vrednosti rotacionih termova dvoatomskog molekula (kao krutog rotatora) za vrednosti rotacionog kvantnog broja $J = 0, 1, 2, 3, 4$ iznose redom:

a) 0, B, 2B, 3B, 4B   b) 0, 2B, 6B, 12B, 20B   c) 0, 2B, 4B, 6B, 8B

gde je B rotaciona konstanta. Zaokružiti tačan odgovor.

9. Konstanta sile k zavisi od vibracione frekvencije ν_{osc} i redukovane mase μ (anharmoničnost je zanemarena) prema jednačini:

a) $k = 4 \pi^2 \mu \nu_{osc}^2$ b) $k = 4 \pi^2 \mu^2 \nu_{osc}$ c) $k = 4 \pi^2 \mu \nu_{osc}$ Zaokružiti tačan odgovor.

10. Izraz za vibracioni term kod anharmonijskih vibracija (prva dva člana izraza) je:

a) $G(v) = \omega_e (v + \frac{1}{2}) - \omega_e x_e (v + \frac{1}{2})$

b) $G(v) = \omega_e (v + \frac{1}{2}) + \omega_e x_e (v + \frac{1}{2})^2$

c) $G(v) = \omega_e (v + \frac{1}{2}) - \omega_e x_e (v + \frac{1}{2})^2$

Zaokružiti tačan odgovor.

11. Broj normalnih vibracija za molekul H_2O je: a) 2   b) 3   c) 4 .

Zaokružiti tačan odgovor.

12. Pri sudaru foton-molekul dolazi do Ramanskog rasejanja fotona. Ako je ν_o frekvencija upadnog fotona, ν_R frekvencija Ramanski rasejanog fotona, E_a energija molekula pre rasejanja fotona, E_b energija molekula posle rasejanja fotona, tada je Ramanski pomeraj ($\nu_o - \nu_R$) jednak:

a) $(\nu_o - \nu_R) = \frac{E_b - E_a}{h}$ b) $(\nu_o - \nu_R) = \frac{E_b - E_a}{hc}$ c) $(\nu_o - \nu_R) = h (E_b - E_a)$

Zaokružiti tačan odgovor.

13. Indukovani električni dipolni moment molekula, μ_{ind} , povezan je sa jačinom spoljašnjeg električnog polja, E , relacijom:

a) $\mu_{ind} = \alpha E^2$ b) $\mu_{ind} = \alpha E$ c) $\mu_{ind} = \alpha^2 E$

gde je α polarizabilnost molekula. Zaokružiti tačan odgovor.

14. Međusobno rastojanje ravni sa Milerovim indeksima (hkl) , d_{hkl} , za kubičnu rešetku, može se izračunati izrazom:

a) $\frac{1}{d_{hkl}} = \frac{h^2 + k^2 + l^2}{a^2}$ b) $\frac{1}{d_{hkl}^2} = \frac{h^2 + k^2 + l^2}{a^2}$ c) $d_{hkl} = \frac{h^2 + k^2 + l^2}{a^2}$

gde je a dužina ivice jedinične (elementarne) ćelije. Zaokružiti tačan izraz.

15. Dimenzije čestica u koloidima su unutar opsega:

a) (0,1 – 1) nm   b) (1–100) nm   c) (100–1000) nm

Zaokružiti tačan odgovor.

16. Kapilarno povišenje se javlja kada je ugao kvašenja θ

a) $0^\circ \leq \theta \leq 180^\circ$ b) $0^\circ \leq \theta \leq 90^\circ$ c) $90^\circ < \theta \leq 180^\circ$. Zaokružiti tačan odgovor.

17. Pri beta-plus radioaktivnom raspadu :

a) Jezgro X rednog broja Z transformiše se u jezgro Y rednog broja $(Z+1)$

b) Jezgro X rednog broja Z transformiše se u jezgro Y rednog broja $(Z-1)$

c) Jezgro X rednog broja Z transformiše se u jezgro Y rednog broja $(Z-2)$

Zaokružiti tačan odgovor.

18. Napisati izraz za zakon radioaktivnog raspada i značenje pojedinih veličina u tom izrazu.

Zadaci

1. Odrediti energiju K nivoa nekog atoma ako talasna dužina koja odgovara granici K serije njegovog karakterističnog rendgenskog spektra iznosi $\lambda_{K\alpha} = 2.49 \times 10^{-10}$ m. Energiju K nivoa izraziti u jedinicama elektron volt (eV). **1,5 poena**

2. Smatrajući molekul krutim rotatorom izračunati talasni broj linije koja nastaje prelazom $J' = 2 \leftarrow J'' = 1$ u rotacionom spektru $^{14}N^{16}O$, ako je dužina veze 115 pm. **1,5 poena**

Konstante:

Masa elektrona $m_e = 9,1 \times 10^{-31}$ kg

Plankova konstanta $h = 6,626 \times 10^{-34}$ J s

Atomska jedinica mase $u = 1,66054 \times 10^{-27}$ kg

Bolcmanova konstanta $k = 1,38 \times 10^{-23}$ J K⁻¹

Brzina svetlosti $c = 2,998 \times 10^8$ m/s

Atomska jedinica mase $u = 1,66054 \times 10^{-27}$ kg

Naelektrisanje elektrona $e = 1.6 \times 10^{-19}$ C